

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

สถานการณ์ในปัจจุบันนี้ มีการพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ด้าน และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศของเรานั้นเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยเฉพาะในแง่ของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มุ่งแต่ผลกำไรสูงสุด ไม่ได้มองคุณภาพชีวิตของคน ดังเช่น คำกล่าวของพระเทพเวที (ประยูร ฑุโต. 2532 : 10) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายสูงสุดของเศรษฐกิจ คือ ถ้าจะให้เศรษฐศาสตร์มีค่าอย่างแท้จริง ในการแก้ไขปัญหามาของมนุษย์ ก็จะต้องให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นผลผลิต การทำงาน การบริโภค การแจกจ่าย เป็นกิจกรรมในการสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตและพัฒนาศักยภาพ เพื่อชีวิตที่ดีงาม จนถึงปัจจุบันการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการใช้แผน เป็นตัวนำทางผ่านมาแล้วทั้งหมด 10 ฉบับด้วยกัน และปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 69) ซึ่งได้กล่าวถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงว่า สังคมไทยเผชิญกับวิกฤตความเสื่อมถอย ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีแนวโน้มเป็นสังคม ปังเจกมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์ ทำให้คนไทย มุ่งแสวงหาความสุขและสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัว ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เกิดเป็นวัฒนธรรมย่อย ร่วมสมัยที่หลากหลายในรูปแบบการรวมกลุ่มของบุคคลที่สนใจเรื่องเดียวกัน ขณะเดียวกัน มีการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าส่วนรวม

ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และการดำรงอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แทรกซึมสู่วิถีชีวิตของคน ในสังคมในทุกรูปแบบ ทำให้สังคมไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีการขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทยด้วยกระบวนการทางสังคมตามระบบทุนนิยม ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิม ค่อยจางหายไป อย่างไรก็ตามสังคมทุกสังคมต้องดำรงอยู่และขับเคลื่อนต่อไป โดยต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งให้กับสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ซึ่งอ่อนด้อย ด้วยความรู้และประสบการณ์ และเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการรับผลกระทบทางลบ จากสภาพสังคม ในปัจจุบัน อันจะส่งผลให้เยาวชนไทยบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และไม่สอดคล้องกับ วัฒนธรรมอันดีงามของไทย จะเห็นได้ว่า ในรอบ 2-3 ปีที่ผ่านมา ปัญหาเด็กและเยาวชนจะสร้างความวิตกกังวลให้ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น จริงอยู่ที่ข่าวดีเกี่ยวกับเด็กไทยมีมากมาย ตั้งแต่

การแสดงความสามารถให้ประจักษ์ในเวทีนานาชาติ ในการแข่งขันและการประกวดต่าง ๆ แต่ข้อเท็จจริงที่ปฏิเสธไม่ได้เช่นกันก็คือ มีปัญหาเด็กหลายเรื่องที่รุนแรงขึ้น เป็นประวัติศาสตร์ ทั้งคิธุมโทรมเด็ก เด็กในธุรกิจสื่อลามก เด็กกับการพนัน เด็กกับการกินเหล้าเมายา สิ่งหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ว่า เด็กไทยอีกไม่น้อยอยู่ในความเสี่ยงต่อการคับอนาคตตนเอง ตั้งแต่ยังวัยเยาว์และมีแนวโน้มว่า ความรุนแรงของปัญหาจะทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมคับอนาคตสังคมไทยได้ (อมรวิรัช นาคทรพรพ. 2548 : คำนำ)

สภาพปัญหาในสังคมปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกี่ยวกับวัยรุ่น เนื่องจากเป็นวัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ ทัศนคติและพฤติกรรมหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น ค่านิยม การแต่งกาย การลอกเลียนแบบคาราน์กร็องที่ตนชื่นชอบ ทัศนคติที่มีต่อเพศตรงข้ามและสภาพแวดล้อมทางสังคม จึงทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาอีกมากมาย อาทิเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการแต่งกายอย่างไม่ถูกกาลเทศะ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และปัญหาที่เสพสื่อเทคโนโลยีอย่างไม่เหมาะสม ปัญหาที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมดังกล่าว ทำให้ผลการเรียนของเด็กนักเรียนต่ำลง เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ติดเพื่อน ติดยาเสพติดและติดเกม เป็นต้น และวัฒนธรรมการแต่งกายที่ถูกต้องตามกาลเทศะนั้นค่อย ๆ ถูกทำลายลงอย่างไม่รู้ตัว นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในครอบครัวที่เกิดจากความห่างเหิน เนื่องจากสังคมที่บีบบังคับให้ต้องเร่งรีบ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในทางที่ผิด เด็กห่างเหินจากศาสนาและหลักธรรมคำสอน เป็นต้น

วัดในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่งของสังคม ที่มีส่วนอย่างมากในการจรรโลงสังคมให้อยู่คู่กับประเทศไทยตลอดไป และมีส่วนช่วยขัดเกลาให้สังคมน่าอยู่ด้วยการเผยแผ่คำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผ่านกระบวนการเผยแผ่ตามพุทธวิธี และในฐานะที่วัด มีหน้าที่ในการให้บริการแก่สังคม ด้วยการให้การฝึกอบรม เสริมสร้างความเข้าใจและเสริมสร้างศรัทธาให้กับชุมชน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน โครงการศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ซึ่งในการพัฒนาจิตใจนั้น จำเป็นต้องใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาปลูกฝังให้ประชาชน โดยเริ่มจากวัยเด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 5) หมวด 1 มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 73) ว่า สถาบันทางสังคม

มีความเข้มแข็ง ทำหน้าที่และบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษาและชุมชนให้เป็นสถาบันหลักในการพัฒนาความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ทางวัดจึงได้ดำเนินการเรียนการสอนโดยนำหลักธรรมมงคล 38 ประการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 หมู่ มาประกอบเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาปี 2542 คือ หมวด 4 มาตรา 24 ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงระดับพฤติกรรมจริยธรรมของเยาวชนผู้ได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ว่ามีความรู้ความเข้าใจ และมีพฤติกรรมจริยธรรมในระดับใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาให้เหมาะสมสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรมของเยาวชนผู้ได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมจริยธรรมของเยาวชนผู้ได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ตามมงคล 38 ประการ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาทางโลก ระดับการศึกษาทางธรรมและความรู้ความเข้าใจในมงคล 38 ประการ โดยแบ่งออกเป็น 10 หมู่

ประโยชน์ของการวิจัย

ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมจริยธรรม และเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมจริยธรรมของเยาวชนผู้ได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาทางโลก ระดับการศึกษาทางธรรม และความรู้ความเข้าใจในมงคล 38 ประการ โดยแบ่งออกเป็น 10 หมู่

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เยาวชนผู้ได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ทั้งในระดับเตรียมธรรมศึกษา และระดับธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก จำนวน 144 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ยูวชนผู้ได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งได้มาโดยวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Moran, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 108 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง โดยมีแนวคิดพฤติกรรมจริยธรรมของยูวชนเป็นหลัก ซึ่งจะมีตัวแปรที่ปรากฏเป็นพื้นฐานทางสังคม ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 ระดับการศึกษาทางโลก

1.1.4 ระดับการศึกษาทางธรรม

1.2 ความรู้ความเข้าใจในมงคล 38 ประการ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมจริยธรรมของยูวชนผู้ได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษา

พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ ตามมงคล 38 ประการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 หมู่

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **พฤติกรรม** หมายถึง การกระทำหรือกิริยาอาการตอบสนองใด ๆ ของร่างกายต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งสามารถสังเกตและตรวจสอบได้

2. **จริยธรรม** หมายถึง การกระทำในลักษณะที่ดีงาม ถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางสังคม

3. **พฤติกรรมจริยธรรม** หมายถึง กิริยาที่แสดงออกทางกาย วาจาและทัศนคติที่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์และเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยยึดมงคล 38 ประการ อันเป็นคำสอนขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นแบบในการปฏิบัติตน ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 หมู่ ดังนี้

3.1 มงคลหมู่ที่ 1 ฝึกให้เป็นคนดี มี 3 ข้อ คือข้อที่ 1 ไม่คบคนพาล ข้อที่ 2 คบบัณฑิต และข้อที่ 3 บูชาบุคคลที่ควรบูชา

3.2 มงคลหมู่ที่ 2 สร้างความพร้อมใจให้การฝึกตนเอง มี 3 ข้อ คือ ข้อที่ 4 อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ข้อที่ 5 มีบุญวาสนามาก่อน และข้อที่ 6 ตั้งตนชอบ

3.3 มงคลหมู่ที่ 3 ฝึกคนให้เป็นคนมีประโยชน์ มี 4 ข้อ คือ ข้อที่ 7 เป็นพหูสูต ข้อที่ 8 มีศิลปะ ข้อที่ 9 มีวินัย และมงคลข้อที่ 10 มีวาจาสุภาพ

3.4 มงคลหมู่ที่ 4 บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว มี 4 ข้อ คือ มงคลข้อที่ 11 บำรุงบิดามารดา ข้อที่ 12 เลี้ยงดูบุตร ข้อที่ 13 สงเคราะห์ภรรยา และมงคลข้อที่ 14 ทำงานไม่คั่งค้าง

3.5 มงคลหมู่ที่ 5 บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม มี 4 ข้อ คือ มงคลข้อที่ 15 บำเพ็ญทาน ข้อที่ 16 ประพฤติธรรม ข้อที่ 17 สงเคราะห์ญาติ และมงคลที่ 18 ทำงานไม่มีโทษ

3.6 มงคลหมู่ที่ 6 ปรับเตรียมสภาพใจให้พร้อม มี 3 ข้อ คือ มงคลข้อที่ 19 งดเว้นจากบาป ข้อที่ 20 สำรวมจากการดื่มน้ำเมา และมงคลข้อที่ 21 ไม่ประมาทในธรรม

3.7 มงคลหมู่ที่ 7 การแสวงหาธรรมะเบื้องต้นใส่ตัว มี 5 ข้อ คือ มงคลข้อที่ 22 มีความเคารพ ข้อที่ 23 มีความถ่อมตน ข้อที่ 24 มีความสันโดษ ข้อที่ 25 มีความกตัญญู และมงคลข้อที่ 26 พังธรรมตามกาล

3.8 มงคลหมู่ที่ 8 การแสวงหาธรรมะเบื้องสูงใส่ตัว มี 4 ข้อ คือ มงคลข้อที่ 27 มีความอดทน ข้อที่ 28 เป็นคนว่าง่าย ข้อที่ 29 เห็นสมณะ และมงคลข้อที่ 30 สนทนาธรรมตามกาล

3.9 มงคลหมู่ที่ 9 การฝึกภาคปฏิบัติเพื่อกำจัดกิเลส มี 4 ข้อ คือ มงคลข้อที่ 31 บำเพ็ญตบะ ข้อที่ 32 ประพฤติพรหมจรรย์ ข้อที่ 33 เห็นอริยสัจ มงคลข้อที่ 34 ทำพระนิพพานให้แจ้ง

3.10 มงคลหมู่ที่ 10 ผลการปฏิบัติจนหมดกิเลส มี 4 ข้อ คือ มงคลข้อที่ 35 จิตไม่หวั่นไหวในโลภธรรม ข้อที่ 36 จิตไม่โศก ข้อที่ 37 จิตปราศจากธุลี และมงคลข้อที่ 38 จิตเกษม

4. **ยุวชนผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม** หมายถึง ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมทักษะทางพระพุทธศาสนา จากศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ ถนนท่าแฉลบ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ในระดับเตรียมธรรมศึกษา และในระดับธรรมศึกษาชั้นตรี – โท – เอก

5. **เตรียมธรรมศึกษา** หมายถึง ยุวชนผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมทางพระพุทธศาสนาและมีระดับการศึกษาทางโลกในชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 – 5

6. **ความรู้ความเข้าใจ** หมายถึง การรับรู้ ความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดพฤติกรรมตามมงคล 38 ประการ

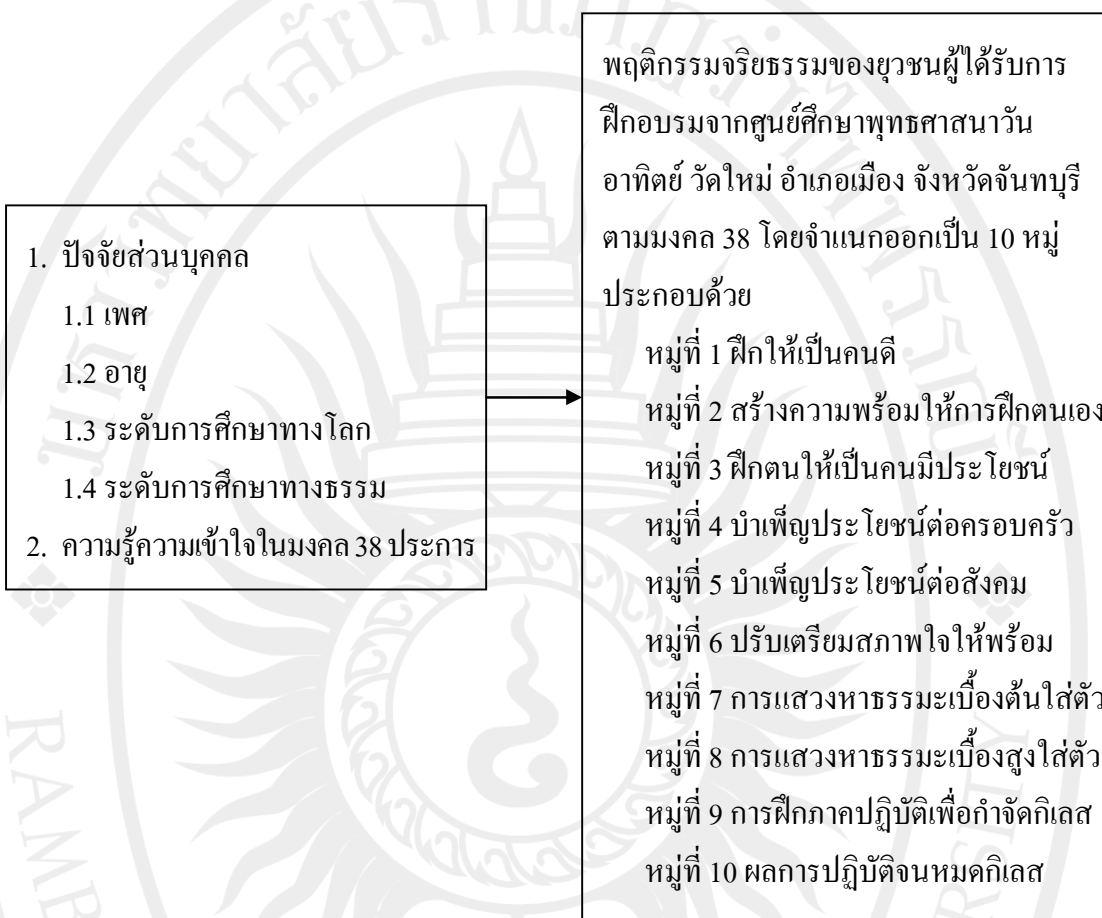
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องระดับพฤติกรรมจริยธรรมของเยาวชนผู้ได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ในครั้งนี้มีสมมุติฐานเบื้องต้นเพื่อต้องการทราบถึงผลลัพธ์เกี่ยวข้องดังนี้

1. เยาวชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมตามมงคล 38 ประการ แตกต่างกัน
2. เยาวชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมตามมงคล 38 ประการ แตกต่างกัน
3. เยาวชนที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมตามมงคล 38 ประการ แตกต่างกัน
4. เยาวชนที่มีระดับการศึกษาทางธรรมต่างกัน มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมตามมงคล 38 ประการ แตกต่างกัน
5. เยาวชนที่มีความรู้ความเข้าใจในมงคล 38 ประการ ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมตามมงคล 38 ประการ แตกต่างกัน